

взаємозалежність між характером розселення людей і розміщенням тих населених пунктів, в яких вони живуть, і характером і розміщенням виробництва» [2]. Зв'язок цей непрямий і не постійний, а історично мінливий, причому потрібно врахувати, що розміщення виробництва міняється сильніше, ніж розміщення населення. У працях сучасних дослідників, а саме О. Лугового, також маємо змогу висвітлити акцент на подвійному характері впливу нерівномірності на економічний розвиток: « У довгостроковому періоді за умови мобільності чинників фізичного і людського капіталу така ситуація може бути вигідна для всіх регіонів економічної системи, що розглядається. Регіони "центру" зростають швидше за рахунок агломераційного ефекту і спеціалізації у виробництві товарів ".Видатний економіст та маркетолог М.Портер, обґрунтовуючи власну теорію економічних кластерів, висловлює схожі ідеї: «Досить часто в умовах економіки, що розвивається, різні галузі групуються разом, при цьому в інших галузях діяльність, за винятком сільськогосподарської і розробки ресурсів, виявляється дуже слабкою або не ведеться зовсім [3].

На основі проведеного огляду, зазначаємо, що проблемі економічних диспропорцій регіонів приділяється значна частина уваги сучасних економістів. на даний момент відсутні єдині методологічні підходи щодо оцінки та аналізу пропорційності регіонального розвитку. Найчастіше автори обмежуються аналізом показників, які характеризують саме нерівномірність регіонального розвитку в масштабах країни чи на між державному рівні, часто ототожнюючи її з диспропорціональністю. При цьому поза увагою вчених залишаються глибинні причини порушення внутрішньо-регіональної пропорційності та її вплив на ефективність функціонування всієї економіки країни. Крім того, незважаючи на численні наукові праці, серед дослідників до цього часу не прийнято єдиний понятійний апарат та не завершено процес формування методології досліджень, пов'язаних із вивченням й структуризацією регіональних диспропорцій, а також характером їхнього впливу на загальний розвиток національної економіки, не визначені чіткі критерії, за якими слід ідентифікувати та оцінювати ступінь глибини регіональних диспропорцій, відсутній цілісний механізм управління просторовим розвитком національної економіки з урахуванням процесів, що призводять до виникнення диспропорцій та проблемних територій в економічному просторі держави.

Література: 1. Некрасов Н.Н. Региональная экономика: теория, проблемы, методы. — 2-е изд. — М., 1978. — С. 139—140. 2. Баранский Н.Н. Избранные труды. Научные принципы географии / редкол. В.А.Анучин и др. — М., 1980. — С. 199. 3. Кругман П.Р., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика : учебник для вузов / под. ред. В.П.Колесова, М.В.Кулакова ; пер. с англ. — М., 1997. — С. 177—183.

Салин Ю.О.,

*викладач кафедри економічної кібернетики КФ ЗНУ,
м. Кривий Ріг, Україна*

НЕОБХІДНІСТЬ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Досліджуючи економічний розвиток підприємства, багато вчених звертають увагу на важливість та необхідність дослідження питання оцінки конкурентоспроможності підприємства. Якщо окремо розглядати кожен з підходів вони не дають повної всеохоплюючої оцінки конкурентоспроможності підприємства. Для цього потрібно узагальнити існуючі підходи, та дослідити методіку оцінки підприємства індивідуально. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства залежить від багатьох факторів зовнішнього і внутрішнього характеру, що зумовлює необхідність використання системного підходу в дослідженні їх впливу. Системний підхід у сучасній інтерпретації дає змогу не тільки виявляти критичні фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємств в умовах ринку, але й формувати відповідну стратегію управління їх розвитком [1, с. 34].

Конкурентоспроможність підприємств визначається, як здатність підприємств виготовляти і реалізовувати на споживчому ринку товари, які за ціною і якістю більш привабливі, ніж товари конкурентів. Дослідження підприємств конкурентів та умов конкуренції в галузі потрібно підприємству для визначення, в чому його переваги і недоліки перед конкурентами, і зробити висновки для вироблення підприємством власної успішної конкурентної стратегії і підтримки конкурентної переваги. Тому, оцінка конкурентоспроможності підприємства потрібна для визначення місця, яке займає підприємство на досліджуваному ринку

[4, с. 77]. Для оцінки конкурентоспроможності підприємств існує великий перелік методів. Ці методичні підходи класифікуються в залежності від подання інформації (Рис. 1). Узагальнюючи методи визначення та оцінки конкурентоспроможності підприємства можна об'єднати в групи методів [3].

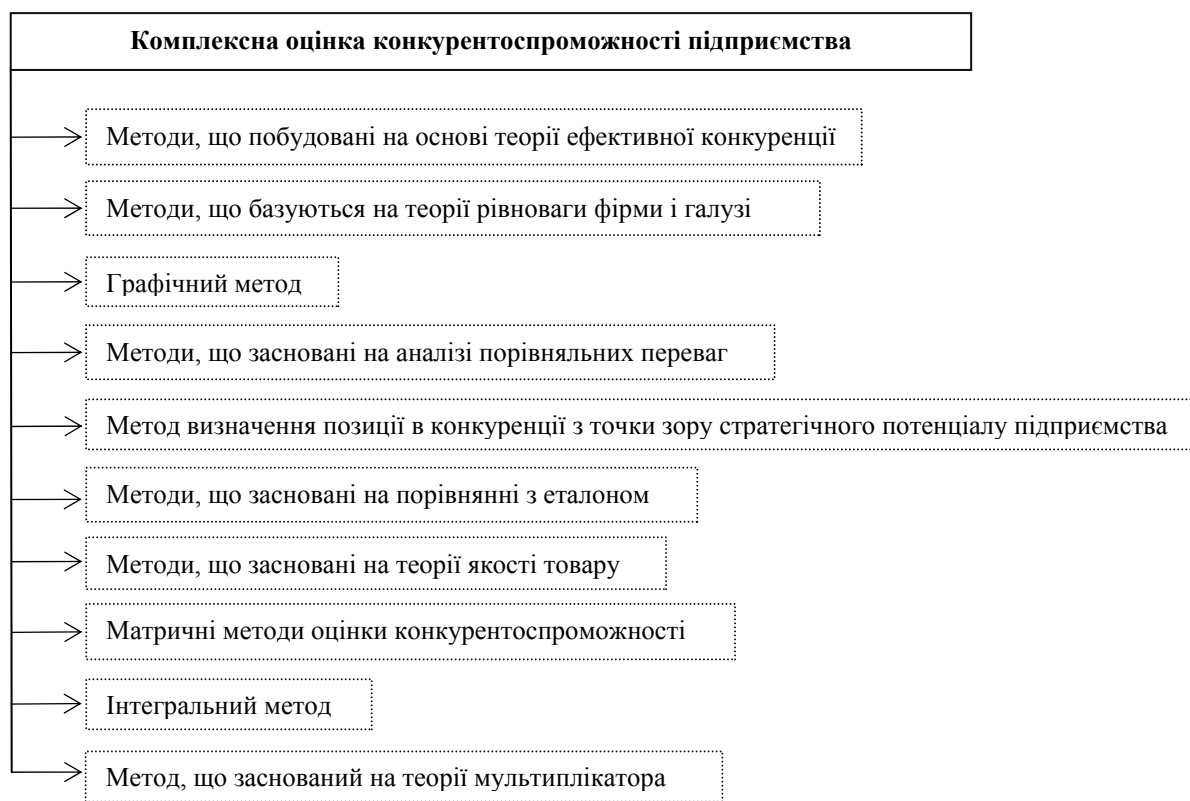

Рис. 1. Групи методів комплексної оцінки конкурентоспроможності підприємств
*складено та доповнено автором на основі [3].

Комплексна оцінка конкурентоспроможності підприємств необхідна за для дослідження та різнобічного аналізу конкурентних переваг підприємства на ринку. Призначена для виявлення наявних ресурсів підприємства, оцінки ефективності використання потенціалу конкурентоспроможності і визначення рівня його конкурентоспроможності відносно підприємств, які функціонують в одній галузі та належать одній продуктивній групі. Конкурентоспроможність – здібність підприємства домінувати, серед інших підприємств, виготовляти, постачати та продавати товари на ринок споживання [5, с. 77]. Отже, досліджуючи методи оцінки конкурентоспроможності підприємств встановлено, що існує чимало методів, які використовуються. Кожен з них має, як численні переваги, так і недоліки. Дослідження конкурентоспроможності підприємства потребує комплексного підходу, який передбачає використання сукупності різноманітних методів і методик оцінки індивідуально для підприємства. Поєднання методологічних підходів утворюють комплексну оцінку конкурентоспроможності підприємства, яка необхідна для різнобічного аналізу та дослідження переваг підприємства на ринку.

Література: 1. Амблер Т. Практический маркетинг / Т. Амблер. – [пер с англ.]. – СПб. : Изд-во Питер, 1999. – 400 с. 2. Дикань В.Л. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства / Дикань В.Л., Пономарьова Т.В. // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 36. – С. 100 – 105. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vetp/2011_36/11dvlhcp.pdf 3. Конкурентоспособность предприятия : оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов, А.Н. Тищенко, Н.А. Дробитько, О.С. Головкин. – Харьков : ХГЭУ – Торнадо, 2003. – С. 97 – 121. 4. Череп А.В. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємств / Череп А.В., Салип Ю.О. // Інноваційна економіка. – 2012. – № 8. – С. 77 – 79. 5. Салип Ю.О. Генезис сутності конкурентоспроможності підприємств / Салип Ю.О. // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 4. – С. 74 – 77.